

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาแบ่งได้
เป็น 4 ตอน คือ

1. ความหมาย หลักการ และทฤษฎีของการแนะแนว
2. ประเภทของการแนะแนวและการให้บริการแนะแนว
3. แนวทางการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมาย หลักการ และทฤษฎีของการแนะแนว

ความหมายของการแนะแนว

ทวง เกื้อน พิศาลบุตร (2513 : 1) ให้ความหมายว่า การแนะแนวคือกระบวนการ
ที่จะให้นักเรียนรู้ช่องทางที่จะใช้ความสามารถของตนที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ตนเอง และก่อสังคม
ให้มากที่สุด และรู้จักเลือกหรือคัดสิ่งต่าง ๆ ใ้ได้อย่างฉลาดมีเหตุผลและถูกต้อง นอกจากนี้
การแนะแนวยังช่วยให้นักเรียนได้รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม รู้จักปรับตัวให้
เข้ากับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง
มีความสุข

วัชร ทรัพย์มี (2520 : 3) ให้ความหมายว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือ
บุคคลให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2514 : 1) ให้ความหมายว่า การแนะแนว คือ
การทำให้คนรู้จักตัวเอง เข้าใจตัวเอง เข้าใจคนอื่นและสิ่งแวดล้อมจนสามารถช่วยตนเอง
ปรับตัวเอง แก้ปัญหา วางแผนชีวิตและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
ประสบความสำเร็จในชีวิต สามารถประกอบอาชีพ มีรายได้หรือมีฐานะทางสังคมตามสมควร

สุริยรัตน์ บุรณวัฒน์ (2526 : 4) สรุปความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนว เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อบุคคลทุกคนไม่เลือกเพศและวัย ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมชนิดใด เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านั้นได้พัฒนาทักษะสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. การรู้จักตนเอง (self understanding) คือรู้ถึงความต้องการ ความคิด ความสามารถ ความถนัด รวมทั้งชอบชเชกจากักค่าง ๆ ของตนเองและยอมรับในลักษณะเหล่านี้
2. การรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (self adjustment) คือรู้จักวิธีที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง เหมาะสมและเป็นสุข
3. การรู้จักตัดสินใจในการดำเนินชีวิตด้วยตนเอง (self direction) คือมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักใช้สติปัญญาความสามารถของตนแก้ไขปัญหาค่าง ๆ ได้อย่างฉลาด และเหมาะสม

สรุปได้ว่า การแนะแนวหมายถึง กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตัวเอง ได้ทั้ง ในปัจจุบันและอนาคต

นักเรียนระดับประถมศึกษาอายุในวัย 6 - 12 ปี เป็นระยะที่กำลังพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และเมื่อเข้ามาอยู่ในโรงเรียนจะต้องมีการปรับตัวในสังคมที่แตกต่าง ไปจากสังคมในครอบครัว นักเรียนต่างก็มาจากสภาพครอบครัวที่ต่างกันหลาย ๆ ด้าน เช่น การอบรมสั่งสอน ระเบียบวินัย สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความช่วยเหลือหลายรูปแบบ เพื่อสนองความต้องการของนักเรียนและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน บริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็น

ประหยัต ทองมาก (2524 : 35 - 36) กล่าวถึงสาระสำคัญของบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาว่า

1. บริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ควรเน้นถึงความสำคัญของบทบาทของครู ในหน้าที่แนะแนว ครูประจำชั้นมีบทบาทสำคัญยิ่ง เพราะ เป็นผู้มีความสัมพันธ์กับนักเรียน ใช้เวลาร่วมกับนักเรียนมากกว่าครูอื่น ๆ จะต้องวางแผนงานและดำเนินงานร่วมกับครูแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียน
2. บริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาการ

เข้าใจตนเอง การแก้ปัญหา ทักษะในการเรียน ความสามารถที่จะเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ปัญหาของนักเรียนส่วนมากจะสัมพันธ์กับความสามารถทางการเรียนการสอนและการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ

3. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาต้องวางแผนคิดท้อ ปรึกษาหารือกับ บิคาบารดาของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนยังใกล้ชิดกับบิคาบารดา

4. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ควรคำนึงถึงความแตกต่างที่สำคัญ ที่สุดที่ปรากฏในตัวนักเรียน

5. กิจกรรมต่าง ๆ ทางการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จะต้องเกี่ยวข้องกับ ความต้องการพื้นฐานต่าง ๆ ของนักเรียน

มีคซ์ (Meeks, 1968:8) กล่าวถึงพื้นฐานการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาว่า

1. การแนะแนวเป็นกระบวนการบูรณาการทางการศึกษาทั้งหมด
2. การแนะแนวเกี่ยวกับพัฒนาการและความต้องการทั้งหมดของนักเรียน
3. การแนะแนวจัดเพื่อให้นักเรียนในฐานะที่นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน
4. การแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า หลักการการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษามีลักษณะเฉพาะ ศูนย์แนะแนวการศึกษาอาชีพ กรมวิชาการ (เอกสาร อักสำเนา 2527 : 2) สรุปหลักการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้ คือ

หลักการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

1. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จะต้องจัดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา และต้อง สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา หลักการและจุดหมายของหลักสูตร รวมทั้งวัตถุประสงค์ของโรงเรียนประถมศึกษาด้วย

2. การแนะแนวจะต้อง สอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของครูทุกคน และจะต้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการ เรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ตามจุดหมายและหลักการของหลักสูตร

3. การจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ควรถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคน ในการดำเนินงานร่วมกัน
4. โรงเรียนจะต้องช่วยพัฒนานักเรียนให้เจริญงอกงามเต็มความสามารถของแต่ละบุคคลทุกด้าน ทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม
5. การจัดการบริการแนะแนวจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้มีการวางนโยบายและแผนปฏิบัติการ ให้เป็นไปอย่างคืบเนื่อง เพื่อให้เด็กเรียนสามารถพัฒนาตนเอง
6. บริการแนะแนวจะต้องจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนทุกคน ไม่ใช่เฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น
7. การจัดการบริการแนะแนวจะบรรลุผลสำเร็จก็ต่อเมื่อได้รับความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน
8. การจัดการบริการแนะแนว ต้องคำนึงถึงความแตกต่าง ของนักเรียนแต่ละคนเป็นประการ สำคัญ
9. การจัดการบริการแนะแนวต้องสัมพันธ์กับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรืออาจจะ เกิดขึ้นในอนาคต
10. ผู้ที่ทำงานด้านแนะแนวควรจะมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานพฤติกรรมนักเรียนอย่างดียิ่ง

การจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย คือ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ประหยัค ทองมาก (2524 : 36 - 37) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการจัดการบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจึงแยกเป็น จุดมุ่งหมาย สำหรับนักเรียน จุดมุ่งหมายสำหรับครู และจุดมุ่งหมายสำหรับผู้ปกครองนักเรียน

จุดมุ่งหมายสำหรับนักเรียน

1. เพื่อพัฒนาความเข้าใจตนเองของนักเรียนแต่ละคน ในด้านความสามารถ ความสนใจ และโอกาสต่าง ๆ เป็นต้น
2. เพื่อสร้างเสริมบุคลิกภาพที่พึงปรารถนา ซึ่งจะนำไปสู่การมีชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม

3. เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพในการศึกษาเล่าเรียนให้มีความพร้อมและการตั้งถิ่นที่เหมาะสม
4. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้นและ/หรือชักชวนพัฒนาการต่าง ๆ เหล่านั้น
5. เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจเกิดขึ้น ทั้งในโรงเรียนและในสังคมที่แวดล้อมนักเรียนแต่ละคน

จุดมุ่งหมายสำหรับครู

1. เพื่อช่วยครูในการวางแผนการเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนทุกคน โดยพิจารณาสติปัญญา ความสามารถ การปรับตนในสังคม และความต้องการส่วนบุคคลประกอบด้วย
2. เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจนักเรียนแต่ละคน และพยายามใช้วิธีการ สอนและจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาเต็มความสามารถ
3. เพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างบ้านกับโรงเรียน โรงเรียนกับชุมชนและนักเรียนกับชุมชน ทั้งนี้เพื่อเตรียมฝึกนักเรียนให้มีความรับผิดชอบ และเป็นผู้มีประสิทธิภาพในชุมชน

จุดมุ่งหมายสำหรับผู้ปกครองนักเรียน

1. เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเกี่ยวกับพัฒนาการและปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนและของโรงเรียน
2. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบ้านและโรงเรียน เพื่อพัฒนาและหาทางช่วยเหลือนักเรียนให้มากที่สุด และเพื่อพัฒนาโรงเรียนและชุมชนที่แวดล้อมนักเรียน

วัชร ทรัพย์มี (2527 : 3 - 4) กล่าวว่า การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายทั้งหมด หากใดโดยมีการจัดบริการต่าง ๆ ดังนี้

1. บริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล (individual inventory service) เป็นบริการที่มีจุดมุ่งหมายให้ครูแนะแนวรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จะได้ดำเนินการแนะแนวนักเรียนได้อย่างเหมาะสม กับทั้ง เป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้นักเรียนรู้จักตนเองดีขึ้น
2. บริการสนเทศ (information service) เป็นบริการที่ให้ข้อมูลและฝึกทักษะแก่นักเรียนเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนในหลักสูตร เป็นต้นว่า ให้ข้อมูลเรื่องคุณค่าของการประกอบอาชีพ วิธีเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. บริการให้การปรึกษา (counseling service) เป็นบริการ เพื่อช่วยเหลือ นักเรียนในการแก้ปัญหาและวางโครงการ

4. บริการจัดวางตัวนักเรียนให้เหมาะสม (placement service) เป็นบริการ ช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับบริการที่เหมาะสม เป็นต้นว่า ให้ทุนการศึกษา

5. บริการติดตามผล (follow up service) เป็นการติดตาม หลังจากนักเรียน ได้รับบริการต่าง ๆ ไปแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา หรือพัฒนาองงามขึ้นหรือไม่ เพียงใด ถ้ามีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น หรือการแนะแนวให้แก่ นักเรียนไม่สัมฤทธิ์ผลจะค้นหาทาง ช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ประเภทของการแนะแนวและการให้บริการแนะแนว

ประเภทของการแนะแนวมุ่งออกเป็น

1. การแนะแนวการศึกษา
2. การแนะแนวอาชีพ
3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม

การแนะแนวการศึกษา

สมร ทองดี (2524 : 61 - 62) กล่าวว่า การแนะแนวการศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลได้พัฒนาทางสติปัญญาได้เพิ่มความสามารถ โดยอาศัยกลวิธีต่าง ๆ เช่น จักกิจกรรมสำรวจ การทดสอบ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกและการปรับตัวของนักเรียนเกี่ยวกับโรงเรียน หลักสูตร การเรียน วิธีเรียน และการฝึกนิสัยในการเรียน รู้วิธีค้นคว้าวิชาต่าง ๆ วิธีใช้อุปกรณ์ในการเรียนและรู้จักเลือกแนวทางการศึกษาต่อ

วัชรภา ราชแสนเมือง (2528 : 31) กล่าวว่า การแนะแนวทางการเรียนจะก้องมีการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ด้วยตนเอง โดย

1. ให้รู้จักสังเกตธรรมชาติและสิ่งที่อยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ในการเรียน
2. การรู้จักใช้เวลาเพื่อการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

3. การศึกษานอกสถานที่หรือการทัศนศึกษาเพื่อให้มีความรู้มากขึ้น
4. การเล่นเกมปริศนาคำทายที่จะเสริมสมองให้แก่ผู้เรียน
5. การรู้จักศึกษาแล้วรายงาน
6. การอภิปราย การโต้วาที คนกริ นาฏศิลป์
7. การท้อโคลง ฉันท กาพย์ กลอน เพื่อสร้างไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของชาติและปลูกฝังให้เกิดความเป็นเลิศทางกวี เป็นต้น

การแนะแนวการศึกษาช่วยให้นักเรียนได้ทั้งในด้านปรับปรุง แก้ไข และป้องกัน สามารถช่วยให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้น และมีความสุขในการเรียนมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ช่วยในเรื่องการแบ่งเวลา ทลออกจนวิธีแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียน (ทองเคื่อน พิศาลบุตร, 2513 : 19)

วิธีการจัดบริการแนะแนวการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

การจัดบริการแนะแนวการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ทำได้โดย

1. ประมุขเทศ ประมุขเทศให้นักเรียนเข้าใจหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล เพื่อให้ให้นักเรียนเตรียมตัวเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. จัดป้ายสนเทศ
3. บริการทดสอบความถนัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. จัดให้มีการอภิปรายเกี่ยวกับการเสริมความรู้ในสิ่งที่ควรทราบ เช่น การปรับปรุงนิสัยและการปฏิบัติตนที่ดี เช่น จัดตารางเวลาเพื่อคูหนังสือและทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอ การจัดงาน เทคนิคการท่องหนังสือ การเขียนรายงาน การใช้ห้องสมุด เป็นต้น
5. จัดให้มีกิจกรรมในเวลาเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร สนับสนุนให้นักเรียนตั้งชุมนุมต่าง ๆ ซึ่งเป็นชุมนุมทางวิชาการ เช่น ชุมนุมคณิตศาสตร์ ชุมนุมภาษาไทย

การแนะแนวอาชีพ

วัชรีย์ ทรัพย์มี (วัชรีย์ ทรัพย์มี ปรป. : 3) ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพว่าเป็น

กระบวนการช่วยเหลือบุคคลในการเลือกอาชีพ การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ การหาอาชีพ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เพื่อให้ประสบความสำเร็จก้าวหน้าในการประกอบอาชีพนั้น สมิท (Smith, 1971 : 154) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมช่วยให้ นักเรียนค้นพบความสามารถและทักษะพื้นฐานสำหรับทุก ๆ วิชา ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะทาง การอ่าน การเขียน การพูด การฟัง การสังเกต พวกนี้เป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จ และความพอใจในโรงเรียนและงานอาชีพ และการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาช่วยให้ นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมที่จะทำงาน ร่วมกับผู้อื่น แอนนา (Anna, 1968:124) กล่าวว่า การพัฒนาทางอาชีพของนักเรียนเริ่มต้น ทั้งที่อายุน้อย และการศึกษามีส่วนช่วยเหลือการพัฒนาทางอาชีพของนักเรียนโดย

1. ช่วยให้นักเรียนค้นพบความสนใจจากประสบการณ์ทางการเรียนของตนเอง
2. ช่วยให้นักเรียนมีวุฒิภาวะในความสามารถที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง
3. เตรียมพร้อมที่จะสัมผัสกับงานของผู้ใหญ่และประสบการณ์ในการทำงาน
4. ขยายขอบเขตโลกของงานให้กว้างขึ้น

การแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อสร้างนิสัยให้นักเรียนรักการทำงานมีความ อุดมคติที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานสุจริต การแนะแนวอาชีพ ในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นการเตรียมตัวเพื่ออนาคตของนักเรียน เปรมวดี รอดแพทย์ (2512 : 48) กล่าวว่า ถ้านักเรียนมีวุฒิภาวะประสงค์ว่าจะเลือกอาชีพใดในอนาคตไว้อย่างใจแล้ว ก็เท่ากับ เป็นการเตรียมตัวล่วงหน้าที่ยังไม่เคยคิดถึงอนาคตของตนเองเลย การที่นักเรียนเตรียมตัวเลือก อาชีพไว้แต่เนิ่น ๆ ย่อมเป็นโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนวิชาและเลือกกิจกรรมในเวลาว่างได้ สอดคล้องกับอาชีพที่กำหนดไว้ใจ เมื่อนักเรียนตัดสินใจเลือกอาชีพแน่นอนในภายหลังอีกครั้ง อาจจะเห็นว่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตนเองได้รับนั้นมีค่าต่ออาชีพที่ตนเลือกอย่างยิ่ง แอนนา (Anna, 1968 : 121) กล่าวว่า เป้าหมายประการหนึ่งของการแนะแนวอาชีพ คือ การช่วยให้นักเรียน มีวุฒิภาวะที่จะเข้าใจความหมายของการเรียนและการทำงานสำหรับชีวิตของเขา นักเรียนควร จะค้นพบโลกของการทำงานทั้งจากประสบการณ์ในโรงเรียนและประสบการณ์ในบ้าน ประสบการณ์ เหล่านี้จะช่วยพัฒนาทัศนคติพื้นฐานของการทำงานของนักเรียน นพพร พานิชสุข (2524 : 28) กล่าวว่า การที่จะช่วยให้นักเรียนเลือกหรือตัดสินใจในการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพ มิใช่จะ จะพิจารณาแต่เพียงว่ารู้ถึงความถนัด ความสนใจ ความสามารถ บุคลิกภาพ ทัศนคติ สกิปัญญา

สุขภาพ แล้วพิจารณาว่าอาชีพใดเหมาะสมกับบุคคลนั้นเท่านั้น ผู้แนะแนวควรจะได้ร่วมชี้แจงรายละเอียดและให้ข้อคิดต่าง ๆ แก่นักเรียน ทั้งนี้ก็เพื่อช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ ทักษะต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน การแนะแนวอาชีพจึงเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือประสานงานกับทุกฝ่าย นอกจากจะได้รับความร่วมมือจากทุกคนในโรงเรียนแล้วยังจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือประสานงานกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ ประหยัด ทองมาก (2526 : 63) มีความเห็นว่า เพื่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียน โรงเรียนจะต้องเน้นเป็นพิเศษในการแนะแนวอาชีพอย่างจริงจัง เพื่อให้นักเรียนเกิดคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ตั้งมกต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพมีความรักและพึงพอใจในงาน ปลุกฝังให้นักเรียนมีกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน เช่น ความขยันหมั่นเพียร ความตรงต่อเวลา ในการปลุกฝังคุณสมบัติต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ ครูทุกคนจะต้องเน้นและสอดแทรกในทุกกลุ่มประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดประสงค์ของการเรียนรู้ สำหรับกลุ่มการเรียนรู้ และพื้นฐานอาชีพนั้น สิ่งที่ครูจะต้องเน้นเป็นพิเศษก็คือความรักความเอาใจใส่ของงานและความภาคภูมิใจในผลงานหรือความสำเร็จในงาน ให้มากกว่าความสวยงามประณีตของผลงานที่นักเรียนทำ ขณะเดียวกันก็ต้อง เน้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วย

จะเห็นได้ว่า การจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นบริการที่ทางโรงเรียนควรจัด และจัดอย่างสม่ำเสมอแก่แก่นักเรียนทุกคน ไม่ใช่จัดให้เฉพาะแก่นักเรียนที่จะจบการศึกษาเท่านั้น การแนะแนวอาชีพมีประโยชน์แก่ตัวนักเรียน ชุมชนและลคปัญหาลังคมได้อีกด้วย

วิธีการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา

การจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรและต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลในชุมชน เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนก้าวหน้าไปคามทางของแต่ละคน วิธีการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาที่สามารถดำเนินการได้คือ

1. ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์เรื่องราวเกี่ยวกับอาชีพจากพ่อแม่หรือบุคคลอื่น ๆ แล้วนำมาเขียนเรียงความในชั่วโมงภาษาไทย หรือนำมาเล่าให้เพื่อนฟัง
2. ให้นักเรียนเล่าเรื่องงานอดิเรกของตน และอภิปรายไปสู่ผู้ทางที่จะประกอบอาชีพ

เนื่องจากงานอดิเรกนั้น ๆ

3. จัดหาเอกสาร เกี่ยวกับอาชีพให้นักเรียนอ่าน
4. เชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องอาชีพ
5. ให้นักเรียนสะสมภาพ "การประกอบอาชีพต่าง ๆ"
6. ให้นักเรียนสำรวจผลการเรียนของตน ครูควรให้นักเรียนได้สำรวจว่าตนเองมีความสนใจในวิชาใด
 7. โรงเรียนบริการทดสอบทางจิตวิทยา เช่น ความถนัด ความสนใจ เพื่อที่จะวัดความสามารถ ความรู้ ความถนัด หรือความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้จักตนเองดีขึ้น
 8. จัดป้ายเสนอเกี่ยวกับความรู้ทางอาชีพ เพื่อให้ชาวสารคาม ๆ ที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เพื่อให้นักเรียนจะได้รู้จักอาชีพต่าง ๆ ได้กว้างขวาง
 9. จัดศึกษานอกสถานที่ ตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน เช่น จัดพาไปชมโรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ร้านค้า งานทางเกษตรกรรม ไร่ นา สวน การประมง ให้นักเรียนมีโอกาสสำรวจอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนของตน สัมภาษณ์ สอบถามผู้ประกอบการต่าง ๆ ในท้องถิ่นของตน เพื่อให้นักเรียนจะได้เห็นสภาพที่แท้จริงของงานนั้น ๆ ช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตทุกชนิด ตลอดจนได้รู้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น
 10. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ เช่น จัดงานวันอาชีพ เพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เชิญวิทยากรมาบรรยาย ฉายภาพยนตร์หรือสไลด์เกี่ยวกับอาชีพ ทำแบบสอบถามสำรวจความสนใจทางอาชีพของนักเรียน
 11. จัดทำคู่มือเกี่ยวกับอาชีพ ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับการสมัครงาน การเขียนใบสมัคร การเตรียมตัวสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ รู้จักแหล่งที่ติดต่อสมัครงาน สถิติแสดงปริมาณความต้องการกำลังคนในปัจจุบันในแต่ละอาชีพ และแนวโน้มเกี่ยวกับความต้องการในอนาคต
 12. ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล

13. ทิศคามผลนักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ ค่ายการเขียนข้อ หรือไปประกอบอาชีพใบบ้าง จัดทำสถิติ เพื่อปรับปรุงการจัดบริการแนะแนว อาชีพของโรงเรียน

การแนะแนวส่วนตัวและสังคม

ดวงเดือน พิศาลบุตร (2513 : 162) กล่าวว่า การแนะแนวส่วนตัวและสังคม หมายถึง กระบวนการซึ่งช่วยให้นักเรียนได้รู้ถึงมาตรฐานการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง เหมาะสมเป็นที่ ยอมรับของสังคม และถูกต้องวัฒนธรรมไทย รู้จักคุณค่าของชีวิตที่แท้จริง มีคุณธรรม รู้จักสิทธิ และหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของสังคมสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ดี และสามารถปรับปรุงและ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้องยิ่งขึ้น

วิธีการจัดบริการแนะแนวส่วนตัวและสังคมในโรงเรียนประถมศึกษา

1. จัดป้ายเสนอแนะ ให้นักเรียนเสนอข้อคิดเห็นที่พึงปฏิบัติเขียนบอกไว้ที่ป้าย
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม รู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักใช้สิทธิในทางที่ถูกต้อง
3. ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางด้านสังคม ศีลธรรม จรรยา และไม่รู้จักหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ ไม่สามารถแก้ปัญหาส่วนตัวต่าง ๆ ได้
4. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในสถานต่าง ๆ มาบรรยายหรืออภิปรายเป็นครั้งคราว เช่น เรื่อง มารยาทในสังคม หลักธรรมที่ควรยึดปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาระยะยาวเพื่อการดำเนินชีวิตอย่าง สันติสุข วัฒนธรรมและประเพณีไทยที่ควรรักษาและที่ควรปรับปรุง เปลี่ยนแปลง มนุษยสัมพันธ์ ฯลฯ
5. ให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง ประเมินผลตนเอง ครูอาจจะทำแบบสอบถามหรือแบบสำรวจหรือแบบประเมินค่าตนเองในสถานต่าง ๆ ให้นักเรียนตรวจสอบ

สมชัย วงษ์นายนะ (2524 : 99) ศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสระบุรี พบว่า นักเรียนที่มีปัญหา ส่วนตัวด้านการเงิน ด้านสุขภาพ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน และปัญหาส่วนตัว ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในวัยนั้น มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งแสดงว่า

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูง มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาส่วนตัวน้อยกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ จากผลการวิจัยนี้เห็นได้ว่าควรจัดบริการแนะแนวส่วนตัวและสังคมควบคู่ไปกับการแนะแนวการศึกษา นักเรียนจะได้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

แนวการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาเริ่มแรกจะต้องมีการเตรียมพื้นฐานทางจิตใจของบุคลากรในโรงเรียน ครูใหญ่จะต้องเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนแล้วพยายามประชาสัมพันธ์ให้คณะครูในโรงเรียนเกิดศรัทธาในบริการแนะแนวเมื่อคณะครูมีความพร้อมจึงจะจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนได้

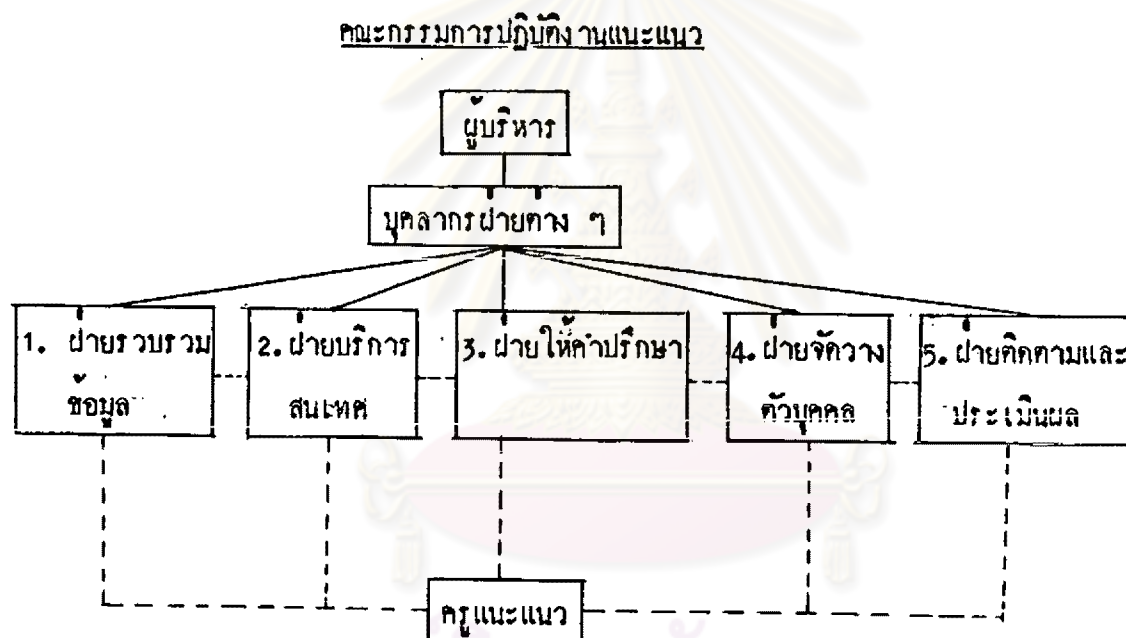
ดวงเดือน พิศาลบุตร (2513 : 13 - 19) กล่าวว่า การริเริ่มบริการแนะแนวควรเริ่มที่ครูใหญ่ เพราะครูใหญ่อำนาจในการบริหาร การขอความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียน ครูใหญ่ย่อมทำได้ดีกว่าครูอื่น ๆ ในโรงเรียน

สำหรับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2516 : 27 - 28) ให้ข้อเสนอแนะว่า

1. ควรจัดบริการต่าง ๆ ให้ต่อเนื่องกันไปตลอดทั้งปี
2. ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียน เพราะจะช่วยให้ได้รับความสะดวกในการขอความร่วมมือ ควรจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนบ่อย ๆ รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนด้วย
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างบ้านกับโรงเรียน หรือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การสร้างความเข้าใจอันดีนี้อาจใช้วิธีการ เผยแพร่ผลงาน แจกข่าวสารให้ทราบ คุยสนทนากันอย่างเป็นกันเอง หรือนักพบปะสังสรรค์กันบ้างแล้วแต่กรณี
4. ก่อนจัดบริการต่าง ๆ ควรประชาสัมพันธ์ให้ครูทุกคนทราบและเกิดศรัทธา หวังนี้เพื่อความสะดวกในการมอบหมายงานให้ทำหรือขอความร่วมมือ
5. ในการจัดบริการทุกอย่าง ครูใหญ่ควรจะมีข้อขอบในส่วนดีและส่วนเสียของบริการนั้น และจะต้องวางโครงการประเมินผลงานของแต่ละบริการด้วย

โครงสร้างการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องและได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนและทุกฝ่ายในโรงเรียน เพื่อให้การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนดำเนินไปตามหลักการ เป้าหมาย และโครงสร้างของการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนควรดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ (เอกสาร อักสำเนา 2527 : 4 - 5) เรียกคณะกรรมการที่ดำเนินงานแนะแนวว่า คณะกรรมการปฏิบัติงานแนะแนว แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

โครงสร้างการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาควรจัดให้เหมาะสมกับแต่ละโรงเรียน โรงเรียนที่บุคลากรไม่พร้อมอาจเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียน สิ่งที่สำคัญคือทุกคนควรตระหนักหน้าที่และความรับผิดชอบของตนในการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน หน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน

1.1 ชี้แจงความเข้าใจกับคณะครู และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนเกี่ยวกับ

นโยบายของโรงเรียนในเรื่องบริการแนะแนว ความจำเป็นในการจัดบริการแนะแนว วิธีการดำเนินงาน และความร่วมมือจากแต่ละฝ่าย

1.2 ชี้แจงและทำความเข้าใจ แก่มีคามาร ค่ายปกครอง และชุมชนในท้องถิ่น และทำหน้าที่ประสานงานระหว่าง ชุมชนและฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน

1.3 จัดตั้งคณะกรรมการแนะแนว เพื่อช่วยดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

1.4 อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้บริการแนะแนวของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยราบรื่น เช่น จัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่าย จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และอุปกรณ์สำหรับบริการแนะแนวตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ หรือเสมียนพนักงานให้

1.5 จัดให้มีการอบรมคณะครูในโรงเรียน เพื่อให้ความรู้ในเรื่องบริการแนะแนว เพื่อให้คณะครูเข้าใจในหลักและวิธีการของขบวนการแนะแนว เพื่อให้ความร่วมมือและประสานงานได้ถูกต้องตามสายงาน หน้าที่รับผิดชอบ และขอช่วยแห่งหน้าที่และความสามารถของคน

1.6 กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบทางค่านแนะแนวโดยตรง และที่เกี่ยวข้องกับบริการแนะแนว ของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน

1.7 กำหนดแผนการ จัดบริการแนะแนวของโรงเรียนให้สอดคล้องกับปรัชญา นโยบาย และแนวทางการจัดและดำเนินงานของโรงเรียน

1.8 ควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และติดตามผลงานอย่าง ต่อเนื่อง

1.9 นิเทศโครงการแนะแนวทั้งหมดของโรงเรียน

2. คณะครูในโรงเรียน

2.1 ยอมรับในหน้าที่รับผิดชอบของตนที่มีต่อบริการแนะแนวของโรงเรียนและส่งนักเรียนไปพบฝ่ายแนะแนวในกรณีที่มีปัญหา

2.2 ให้ความร่วมมือแก่ทางโรงเรียนเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และในการปรับตัวของนักเรียนให้เข้ากับบุคคลและสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2.4 ยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนและยอมรับว่านักเรียนมีคุณค่าในตัวเอง รวมทั้งช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสามารถ และข้อบกพร่องของตนเอง

2.5 ให้ความร่วมมือแก่ฝ่ายแนะแนว ด้วยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนตามที่ฝ่ายแนะแนวส่งมา เพื่อขอความร่วมมือ หรือร่วมปรึกษาหารือกับครูแนะแนวเกี่ยวกับนักเรียนที่สมควรได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

2.6 ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจประโยชน์ของบริการแนะแนวที่มีต่อนักเรียน และการใช้ประโยชน์จากบริการแนะแนว

3. ครูประจำชั้น

3.1 สร้างบรรยากาศของห้องเรียนที่ส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวของนักเรียน ให้นักเรียนมีความรู้สึกอิสระ ทั้งแสดงออกตามลักษณะของนักเรียนแต่ละคน

3.2 ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการแนะแนวของโรงเรียน ด้วยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เช่น ระเบียบพฤติกรรม ระเบียบสะสม ฯลฯ

3.3 ช่วยเหลือข้อสงสัยด้านการศึกษาและอาชีพต่าง ๆ ที่ต่อนักเรียน

3.4 ร่วมมือกับคณะกรรมการแนะแนวในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนักเรียน

3.5 ให้ความร่วมมือในการประชุมปรึกษาหารือเพื่อช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล

3.6 สนับสนุนให้นักเรียนใช้บริการแนะแนวของโรงเรียน

3.7 ส่งนักเรียนที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษไม่ให้ครูแนะแนว

3.8 ทักท้อกับผู้ปกครอง ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.9 ให้ความร่วมมือในการติดตามและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน

4. ผู้ปกครองนักเรียน

4.1 ให้ความร่วมมือกับครูในการให้ข้อมูลที่เป็นจริง เกี่ยวกับตัวนักเรียน

- 4.2 สนับสนุนให้นักเรียนให้บริการแนะแนว
- 4.3 ช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียนในความปกครองของตนเอง ให้ความร่วมมือชอบและมีวินัยในตนเอง
- 4.4 ร่วมมือและร่วมปรึกษากับครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวของโรงเรียนในการแก้ปัญหาและการพัฒนานักเรียน
- 4.5 ให้ความร่วมมือเท่าที่จะสามารถทำได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางการแนะแนวเพื่อประโยชน์แก่นักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปีพุทธศักราช 2523 สุธัติน ติพยสุวรรณ (2523 : 143 - 145) ได้ศึกษาปัญหาในการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังนี้ คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และคณะครู มีการติดต่อประสานงานกันน้อย
2. ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญโครงการปฏิบัติงานแนะแนวอย่างรัดกุม
3. โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดบริการแนะแนว และมีห้องไม่เพียงพอที่จะจัดเป็นห้องแนะแนวได้โดยเฉพาะ
4. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
5. ครูแนะแนวและคณะครูมีชั่วโมงสอนมากจนไม่มีเวลาทำงานแนะแนว
6. ครูแนะแนวไม่ได้ศึกษาทางวิชาการแนะแนวโดยเฉพาะ จึงพบปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน นอกจากนี้คณะครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการแนะแนวในโรงเรียนด้วย
7. นักเรียนไม่ได้รับการสำรวจปัญหาและความต้องการของนักเรียน ประกอบกับมีนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบของครูแนะแนวมากเกินไป นักเรียนจึงมักแก้ปัญหาด้วยตนเองมากกว่าปรึกษาครูแนะแนว
8. ผู้ปกครองมีฐานะยากจนและขาดการเอาใจใส่ที่ถี่ และนักเรียนเองก็ขาดแหล่งความรู้ที่จะศึกษาในชุมชน
9. โรงเรียนขาดการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรในการช่วยเหลือนักเรียนในด้านพัฒนาการต่าง ๆ และการติดตามผลนักเรียนไม่ได้ผลเต็มที่ เพราะขาดความร่วมมือจากนักเรียน

จินตนา เพ็ญพิจิตร (2524 : 86 - 87) วิจัยเรื่องการพัฒนาโน้ตภาพแห่งตนโดยการ
 ปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม
 ที่มีต่อการพัฒนา "มโนภาพแห่งตน" ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
 สาธิตวิทยาลัยครูพระนครปีการศึกษา 2523

การดำเนินการทดลอง

1. ให้กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่มทำแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนก่อนการทดลอง
2. กลุ่มทดลองได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มเป็นจำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ
 2 ชั่วโมง กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
3. นักเรียนทั้งสอง กลุ่มทำแบบทดสอบการวัดมโนภาพแห่งตนพร้อมกัน หลังจากการทดลอง
 เสร็จสิ้นลง

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีมโนภาพแห่งตนสูงกว่านักเรียนที่
 ไม่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01
2. หลังการทดลอง นักเรียนที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มจะมีมโนภาพแห่งตน
 ดีกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

ในปีพุทธศักราช 2524 วารุณี ขนวานิช (2524 : 48 - 50) ได้ศึกษาการจัดบริการ
 แนะแนวของผู้ผ่านการอบรมวิชาแนะแนว หลักสูตร สามเดือน ของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
 กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ควรมีตำแหน่งครูแนะแนวประจำสถานศึกษาทุกระดับและทุกสังกัดหน่วยงาน ตามอัตรา
 ส่วนระหว่างครูแนะแนวกับจำนวนนักเรียนที่เหมาะสม
2. สถานศึกษาทุกระดับและทุกสังกัดหน่วยงานควรมีชั่วโมงแนะแนว
3. กำหนดหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนให้ครูประจำชั้นหรืออาจารย์ที่ปรึกษา
 และนับเป็นครูแนะแนวด้วย
4. จัดอบรมหรือสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่ครูแนะแนวเสมอ ๆ
5. กำหนดวิชาแนะแนวเป็นวิชาบังคับในทุกสถานบันที่รับผิดชอบในการผลิตครูทุกระดับ

6. สมาคมแนะแนวควรมีบทบาทในการจัดอบรมครูแนะแนวทั่วประเทศ
7. ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ ควรจัดอบรมวิชาแนะแนวและควร สนับสนุนในเรื่อง เอกสาร เพื่อนำไปทดลองปฏิบัติ
8. เจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหาร เช่น ศึกษานิเทศก์ควรไปเยี่ยมบริการแนะแนวในโรงเรียน

สุรเชษฐ จิตกะวิบูล (2525 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องโครงการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติ และความพึงพอใจเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และเพื่อเสนอแนวทาง ในการจัดโครงการแนะแนวสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร การศึกษาในสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ และครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารการศึกษาในสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร และศึกษานิเทศก์ มีความเห็นว่า นโยบายในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมีความสำคัญน้อย ครูใหญ่ ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวมีความเห็นว่า ควรมีการกำหนดค่าแห่งครูแนะแนวโดยเร็ว นอกจากนี้ทุกฝ่ายยังต้องการ ให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูได้เข้ารับการอบรมทางด้านแนะแนว

ปัญหาคำถามการแนะแนว พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรมากที่สุด โรงเรียนไม่มีตำแหน่งครูแนะแนว การปฏิบัติงานโดยสอดคล้องกับหลักการแนะแนว บุคลากรขาดประสิทธิภาพ โรงเรียนขาดงบประมาณ อุปกรณ์ สถานที่

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร มีการศึกษา 2525 จำนวน 20 คน กลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน กลุ่มทดลองได้เข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ทดสอบกัน 7 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมได้รับเอกสาร สนเทศเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองรวม 14 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนให้สูงขึ้น

สุภาพร จันทร์ศิริโยชิน (2526 : 74 - 77) วิจัยเรื่อง ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ที่มีความมีวินัยในตนเองต่ำ โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ให้กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม ทำแบบทดสอบวัดความมีวินัยในตนเองก่อนการทดลอง
2. กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ในเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1.30 - 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 10 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ทดสอบความแตกต่าง ของคะแนนความมีวินัยในตนเอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ผลการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะมีความมีวินัยในตนเอง สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้คำปรึกษาแบบกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จะเห็นได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้บุคคลได้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

ฉวีวรรณ ศิริพันธุ์ และคณะ (2527 : 103 - 109) วิจัยเรื่อง สุขภาพจิตนักเรียน ในภาคเหนือ พบว่า ปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนที่ครูจัดว่าพบมากเป็นอันดับ 1 คือ ปัญหาความยากจนขาดแคลน รองลงมาคือสภาพครอบครัวของนักเรียน ข้อเสนอแนะของครูแนะแนวกับงานสุขภาพจิต คือ ครูส่วนมากขอให้จัดอบรมครูด้านสุขภาพจิตปีละครั้งหรือภาคการศึกษาละครั้ง และขอให้จัดเอกสารความรู้ทางสุขภาพจิตเผยแพร่ รวมทั้งเผยแพร่ทางวิทยุโทรทัศน์ด้วย และจัดให้มีสัปดาห์ต่าง ๆ เช่น สัปดาห์แนะแนว และเร่งให้ป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน

ในปีพุทธศักราช 2527 วัชรวิทย์ ทรัพย์มี และคณะ (2527 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องรูปแบบที่มีประสิทธิภาพของบริการแนะแนวในช่วงเวลาวิสาสะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการดำเนินกิจกรรมวิสาสะระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งเพื่อสร้างรูปแบบบริการแนะแนวในช่วงเวลาวิสาสะและตรวจสอบรูปแบบที่สร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง ผลจากการสำรวจ

พบว่า โรงเรียนต่าง ๆ ที่ยังไม่มีการจัดกิจกรรมวิสาสะอย่าง เป็นระบบในลักษณะบริการแนะแนว และประสบปัญหาในการจัดกิจกรรมหลายด้าน ผู้วิจัยสร้างรูปแบบบริการแนะแนวในช่วง เวลาวิสาสะ แล้วทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2526 โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน หลังจากการทดลอง ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัว สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศักดิ์ วิจิตร (2528 : 51 - 55) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้สไลด์เพื่อความสนใจในการเลือกอาชีพของนักเรียนทุนพวก มีวัตถุประสงค์คือ ท้องการศึกษาว่านักเรียนทุนพวกมีความสนใจอาชีพอะไรบ้าง และผลของการใช้สไลด์เพื่อความสนใจในการเลือกอาชีพของนักเรียนทุนพวกก่อนและหลังการให้ความรู้เรื่องอาชีพ จะแตกต่างกันหรือไม่ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2527 จำนวน 38 คน จากโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ กรุงเทพมหานคร กับโรงเรียนโสตศึกษา ขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล คือให้นักเรียนทุนพวกเขียนอาชีพที่สนใจและคิดว่าตนเองทำได้ คนละ 5 อาชีพ ผู้วิจัยเลือกอาชีพเหล่านั้นนำไปสร้างเป็นสไลด์อาชีพ จำนวน 80 ภาพ ทดลองให้ความรู้เรื่องอาชีพ โดยฉายสไลด์อาชีพให้นักเรียนดู จำนวน 80 ภาพ แบ่งเป็น 2 คาบ ๆ ละ 45 นาที เมื่อการทดลอง สิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนกรอกแบบสอบถามความสนใจในอาชีพอีกครั้งหนึ่ง หลังการให้ความรู้เรื่องอาชีพโดยฉายสไลด์นักเรียนทุนพวกมีความสนใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน การวิจัยนี้แสดงว่า สไลด์อาชีพเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สร้างง่ายราคาถูก ใช้สะดวก ฉะนั้นจึงควรนำสไลด์อาชีพไปใช้แนะนำความรู้เรื่องอาชีพให้แก่ นักเรียน

ในปีคริสตศักราช 1967 กอฟ (Goff, 1967 อ้างถึงใน วชิรี ทรัพย์มี ม.ป.ป. : 116 - 117) ทดลองเกี่ยวกับโครงการแนะแนวอาชีพในระดับประถมศึกษา โครงการนี้จัดทำขึ้นในหลายโรงเรียนซึ่งมีหน่วยแนะแนว

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และโอกาสในการประกอบอาชีพอย่างกว้างขวาง
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ
3. เพื่อช่วยให้นักเรียนไม่ปล่อยอนาคตตามยถากรรม กระหนักในความสำคัญของการเตรียมตัวประกอบอาชีพ

การดำเนินการ ทดลองผู้ทดลองแบ่งกลุ่มตัวอย่างนักเรียนเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ใ้จัดกิจกรรมให้กลุ่มทดลองดังต่อไปนี้ คือ ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ จัดการศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาอภิปรายเรื่องอาชีพ

ผลการวิจัย นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น และมีการวางแผนโครงการในอนาคตมากกว่ากลุ่มควบคุม ใ้พิจารณาประโยชน์ของอาชีพต่าง ๆ แสดงทัศนคติที่ดีต่อผู้ให้คำปรึกษา ต้องการความช่วยเหลือในการเลือกอาชีพเพิ่มขึ้น แสดงว่า การวางแผนโครงการที่มีระบบประกอบไปด้วยวิธีการและการประสานงานกับบุคลากรต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการด้านอาชีพของนักเรียนประถมศึกษา

อัลเซน และ สทอลล์ (Althen & Stoll 1983 : 608 - 611) ได้กล่าวถึง การให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่นักเรียนที่ไม่ยอมรับจุดมุ่งหมายทางการเรียนของตน โดยรวบรวม จากประสบการณ์ของผู้ที่มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพที่เรียน นักเรียน เหล่านี้มักจะมีความรู้สึกสับสน และมีความคิดที่ไม่ยึดหยุ่นหรืออ่อนแอจนเกินไป ซึ่งครูมีหน้าที่ เป็นที่ปรึกษาควร จะช่วยให้เกิดโอกาสสำรวจความรู้สึกและความต้องการของตนเอง เพื่อลด ความกดดันภายในจิตใจที่เกิดขึ้น

ฮอนโนเรและคริสตินส์ (Honore & Christins 1983 : 223 - 227) ได้ นำเสนอรูปแบบการจัดบริการแนะแนวแก่นักเรียนในโรงเรียนว่า หลักสำคัญในการช่วยเหลือ ให้นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา นั้น ก็คือ ควรจะให้ความรู้แก่นักเรียนเพิ่มเติมโดยการช่วย ให้เด็กเหล่านั้นรู้จักการแยกแยะความคิดเห็น ความรู้สึก และผลที่จะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่ เขาคิดสนใจปฏิบัติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย